دوشنبه ۲۴ تیر ۱۳۹۸ | سال هفتم | شماره ۱۷۴۱
www.shahrvand-newspaper.ir

بسیاری از داروهای مورد استفاده بدون نسخه از جمله داروی ضد سرفه، سرماخوردگی، آنفلوآنزا و زکام باعث گیجی ناخواسته می‌شوند که ممکن است رانندگی را با مشکل روبه رو کند.

مرگِ مرگ‌آور

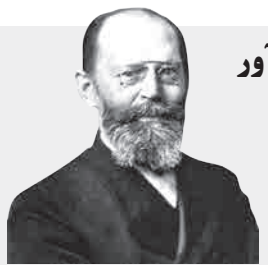

سلاح شیمیایی برای نخستین بار در جنگ جهانی اول مورد استفاده قرار گرفت و ارتش آلمان از گاز کلر برای مقابله با متفقین بهره برد. در طول جنگ جهانی اول بیش از ۱۲۰ هزار تن ماده شیمیایی از سوی طرف‌های درگیر استفاده شد که ۱۰۰ هزار کشته و یک‌میلیون زخمی بر جای گذاشت. ۱۰۰ سال پیش در چنین روزی، برابر ۱۵ جولای ۱۹۱۹ میلادی، هرمان امیل فیشر، شیمیدان شهیر آلمانی که نقش موثری در دستیابی کشورش به سلاح‌های شیمیایی داشت، درگذشت. او که داغدار مرگ دو پسرش در جنگ بود، نتوانست با این مسأله کنار بیاید و در نتیجه به زندگی خود پایان داد. فیشر به‌عنوان یکی از پدران سلاح‌های شیمیایی، سابقه دریافت جایزه نوبل شیمی در سال ۱۹۰۲ میلادی را نیز در کارنامه خود دارد.

تذکره

قتل ورساچه

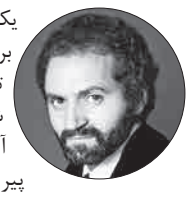

یکی از مشخصه‌های مشترک برندهای مشهور دنیا این است که تقریبا همگی با نام صاحبشان شناخته می‌شوند. از جورجو آرمانی گرفته تا کریستین دیور، پیر کاردن و... هرچند که امروز اکثر بنیانگذاران و صاحبان اصلی این برندها یا درگذشته‌اند یا سنین کهولت و بازنشستگی را پشت‌سر می‌گذارند. از میان همه این صاحبان برند اما سرنوشت هیچ‌کس به اندازه جانی ورساچه عجیب و غم‌انگیز نبود؛ بنیانگذار کمپانی تولید پوشاک و خانه مد ورساچه که ۲۲سال پیش درچنین روزی، برابر ۱۵ جولای ۱۹۹۷ میلادی، هنگام خروج از خانه هدف گلوله قرار گرفت و کشته شد. ضارب او اندرو کونانان یک قاتل زنجیره‌ای بود که ۸روز پس از قتل ورساچه با شلیک گلوله به زندگی خود پایان داد. ورساچه که متولد ۱۹۴۶ میلادی در شهر رجیو کالابریا واقع در ایتالیا بود، خیاطی را از مادر خود آموخت و نخستین لباس‌هایی که طراحی کرده بود را در مزون مادرش به فروش رساند. او نخستین بوتیک خود را در ۲۵سالگی در شهر میلان افتتاح کرد و برند ورساچه زودتر از آن‌چه تصورش می‌رفت، در دنیای مد مشهور شد.

فوکوس

«تسخیر بیت‌المقدس توسط صلیبیون»، نقاشی رنگ روغن روی بوم، اثر امیل سینیول نقاش فرانسوی- ۱۸۴۷

۹۲۰سال پیش در چنین روزی، برابر ۱۵ جولای ۱۰۹۹ میلادی، نخستین جنگ صلیبی که از ۱۰۹۵ میلادی آغاز شده بود، پس از ۴ سال با فتح بیت‌المقدس توسط اروپایی‌ها به پایان رسید. این اما پایان کار نبود و تا صدها سال بعد بیت‌المقدس بین مسیحیان و مسلمانان دست به دست می‌شد.

فرجام

شکسپیر روسیه

احتمالاً تاکنون برای یک بار هم که شده داستان کوتاه «بی‌عرضه» را خوانده‌اید یا نمایش‌های تلویزیونی مختلفی که از روی آن ساخته‌اند را دیده‌اید. «بی‌عرضه» راوی ماجرای زنی خدمتکار است که در روز پرداخت حقوق، صاحب‌کار او به بهانه‌های مختلف و واهی همچونِ جریمه یا جبران خسارت یا... از مزد او کم کرده و نهایتاً فقط بخش بسیار ناچیزی از حقوق توافق شده را به خدمتکار پرداخت می‌کند. خدمتکار هم با این که می‌داند در حقش اجحاف شده اما از صمیم قلب از صاحب‌کار خود تشکر می‌کند! رفتاری که عصبانیت صاحب‌کار را به دنبال داشته و او اذعان می‌کند که با این کار فقط قصد امتحان کردن زن خدمتکار را داشته تا ببیند او می‌تواند از حق خود دفاع کند یا نه! ۱۱۵سال پیش در چنین روزی، برابر ۱۵جولای ۱۹۰۴میلادی، آنتوان چخوف، نویسنده و نمایشنامه‌نویس شهیر روس که از قضا خالق داستان «بی‌عرضه» نیز هست در پی ابتلا به بیماری سل درگذشت. چخوف در نوشتن داستان کوتاه از سرآمدان روزگار بود و نمایشنامه‌هایش نیز لقب بزرگ‌ترین نمایشنامه‌نویس تاریخ بعد از شکسپیر را برایش به ارمغان آوردند.

دژاوو

کودتای نافرجام جولای

عدنان مندرس، نخست‌وزیر ترکیه در اسارت کودتاچیان- ۱۹۶۰

درگیری مردم با نظامیان کودتاچی- ۲۰۱۶

بامداد ۱۵ جولای ۲۰۱۶ میلادی، رسانه‌های جهان با قطع برنامه‌های عادی خود، ضمن اعلام خبر وقوع کودتای نظامی در ترکیه به پوشش وسیع اخبار رسیده از استانبول و آنکارا پرداختند. همزمان با رسانه‌های رسمی، کاربران شبکه‌های اجتماعی نیز ضمن انتشار سریع خبرها، تصاویر و فیلم‌های رسیده از ترکیه، هریک به فراخور دانش خود مشغول تحلیل و پیش‌بینی اوضاع درصورت موفقیت کودتاگران شدند. تصاویر مربوط به حضور تانک‌ها روی پل سلطان محمد فاتح، تیراندازی یک بالگرد به ساختمان ستاد فرماندهی ارتش در آنکارا و همچنین حمله نظامیان به ساختمان رادیو و تلویزیون ملی ترکیه، دیگر تقریبا همه را به این فکر انداخت که دولت رجب طیب اردوغان به دست نظامیان ساقط شده است، اما با فرارسیدن صبح و درخشش خورشید روی تنگه بسفر، اردوغان هنوز رئیس جمهوری ترکیه بود و کودتاچی‌ها در زندان!

٤ کودتای موفق

این که چرا در بامداد ۱۵ جولای ۲۰۱۶ اکثر آنهایی که اخبار مربوط به کودتا در ترکیه را دنبال می‌کردند، حدس می‌زدند کار دولت اردوغان به پایان رسیده است، به نوعی ریشه در سابقه ارتش ترکیه دارد. به‌واقع ارتشی که از دهه ۶۰ میلادی اجرای ۴ کودتای موفق را در کارنامه خود ثبت کرده، به نوعی امتحان خود را پس داده و کودتاچی حرفه‌ای قلمداد می‌شود! بیایید خیلی سریع سوابق نظامیان ترکیه در ساقط کردن دولت‌های مردمی این کشور را مرور کنیم؛ در بهار ۱۹۶۰ میلادی نظامیان ترکیه به رهبری ژنرال جمال گورسل دولت عدنان مندرس را ساقط و خود او را به همراه وزیر خارجه و وزیر دارایی وقت اعدام کردند. ۱۱ سال بعد در ماه مارس ۱۹۷۱ این دولت سلیمان دمیرل بود که قربانی ارتش کشورش شد و جالب این که ۱۰ سال بعد نیز یعنی در ۱۹۸۰ میلادی برای بار دوم دمیرل مزه کودتا را چشید. آخرین دستاورد نظامیان ترکیه در ساقط کردن دولت‌های برآمده از رأی مردم به دهه ۹۰ میلادی برمی‌گردد که طی آن، دولت قائمی نجم‌الدین اربکان به اتهام خدشه‌دار کردن اصول لائیسیته در کودتایی نرم با فشار نظامیان وادار به استعفا شد.

هدایت از پنسیلوانیا

تنها فرق بزرگ کودتای جولای ۲۰۱۶ با باقی کودتاهای انجام‌شده در ترکیه- منهای شکست‌خوردن آن- به عقبه مجریان آنها برمی‌گردد. در واقع پشت هر ۴ کودتای موفق قبلی نظامیان لایک این کشور قرار داشتند، اما کودتای نافرجام جولای ۲۰۱۶ بنابر اعلام دولت ترکیه از سوی طرفداران فتح‌الله گولن، واعظ مذهبی مشهور ترک که به حالت تبعید در پنسیلوانیای آمریکا زندگی می‌کند، برنامه‌ریزی و اجرا شده است. این میان همراهی نکردن بخش‌هایی از ارتش با کودتاچیان و از همه مهمتر ایستادگی مردم ترکیه را شاید بتوان از جمله مهمترین دلایل شکست کودتای جولای قلمداد کرد. نکته جالب در این بین فاش شدن حمایت ضمنی برخی دولت‌های حاشیه خلیج‌فارس از کودتاچیان بود که زوایای دیگر از این بحران بزرگ را عیان کرد. این در حالی است که دولت ایران از همان ساعات نخستین وقوع کودتا ضمن برقراری تماس با مقامات ارشد ترکیه، حمایت خود از دولت قانونی این کشور را به شکل کامل اعلام کرد.

معما

عصر سیاه اروپا

وقتی از دادگاه‌های «تفتیش عقاید» صحبت به میان می‌آید بی‌اختیار یاد اشخاص معروفی چون گالیلئو گالیله، جوردانو برونو، ژاندارک و... می‌افتیم. هرچند از هزاران انسان بی‌نام و نشانی که قربانی این دادگاه‌ها شدند احتمالاً تا ابد کسی چیزی نخواهید شنید! دادگاه‌های تفتیش عقاید یا انکیزاسیون Inquisition را شاید بتوان یکی از سیاه‌ترین بخش‌های تاریخ اروپا قلمداد کرد. در این دادگاه‌ها متهمان از سوی متخصصان مورد تأیید کلیسای روم مورد پرسش قرار گرفته و در صورت کشف کوچکترین لغزش در مسائل اعتقادی به شدیدترین وجه ممکن تنبیه می‌شدند. در مسائل نه چندان بنیادین، فرد گناهکار با توسل به توبه می‌توانست جان خود را نجات داده و از مرگی دردناک که معمولاً به شکل سوزاندن در آتش یا مُثله‌شدن بود بگریزد. اما وجود اتهامات بزرگی چون ارتداد یا جادوگری، دیگر هیچ مفری برای متهم باقی نمی‌گذاشت و مرگی محتوم و دردناک سرانجام او را رقم می‌زد.

بدعت‌گذاران در برابر کلیسا و پاپ

نقطه آغاز تشکیل دادگاه‌های تفتیش عقاید به قرن ۱۲ میلادی در اروپا برمی‌گردد. قرنی که قرائت‌های جدید از مسیحیت در حال رشد بود و کشیش‌های کاتولیک حتی به پشتوانه بخشنامه‌های واتیکان قادر نبودند مردم را از گرویدن به فرقه‌های جدید بازدارند. نتیجه چند زد و خورد خونین بین مبلغان کاتولیک و نوکیشانی که به فرقه‌های جدید پیوسته بودند این شد که پاپ اینوکنتیوس سوم دستور استخدام مفتشان دینی برای شناسایی بدعت‌گذاران و مبلغان فرقه‌های جدید را صادر کند. تبعید طرفداران قرائت‌های جدید از مسیحیت و تصرف اموال آنها از جمله نخستین حکم‌هایی بود که از سوی دادگاه‌های تفتیش عقاید صادر شد، اما در ادامه کلیسای روم فهمید عقاید کسانی که از دید کلیسا کافر به شمار می‌آیند، محکم‌تر از آن است که با حکم تبعید و ضبط اموال متزلزل شود. پس در دوران پاپ گریگوریوس نهم، مقرر شد دامنه اختیارات روسای دادگاه‌های انکیزاسیون برای صدور حکم‌های خشن‌تر همچون سوزاندن - به‌عنوان استعاره‌ای از تطهیر توسط آتش- افزایش پیدا کند.

تعطیل‌شدن انکیزاسیون توسط ناپلئون

۱۸۵ سال پیش در چنین روزی، برابر ۱۵ جولای ۱۸۳۴ میلادی، آخرین دادگاه‌های تفتیش عقاید اروپا که در اسپانیا برقرار بود پس از ۴۰۰سال برای همیشه تعطیل شد. روند تعطیلی دادگاه اسپانیایی تفتیش عقاید درواقع ۲۶سال پیش از این تاریخ یعنی در ۱۸۰۸ میلادی و در پی حمله ناپلئون به اسپانیا آغاز شده بود. امپراتور فرانسه در این سال دستور تعطیلی دادگاه‌های فوق را صادر کرد و کمتر از سه دهه بعد دیگر اثری از آنها در اسپانیا و اروپا باقی نماند. دادگاه‌های انکیزاسیون ابتدا برای مقابله با انحراف در مسیحیت پدید آمد اما در ادامه به حربه‌ای برای سرکوب همه حتی کاتولیک‌های معتقد اما مخالف برخی عقاید کلیسا تبدیل شد. این دادگاه‌ها دامنه اختیارات خود را تا بدان‌جا گسترش دادند که دیگر انتشار فرضیات علمی را نیز برنمی‌تافتند. نتیجه این که جوردانو برونو یعنی کشیشی از جمع خودشان را تنها به خاطر رد نظریه «زمین مرکزی» سوزاندند و گالیله را با یک درجه تخفیف به توبه واداشتند.

جدول شماره ۱۷۴۱

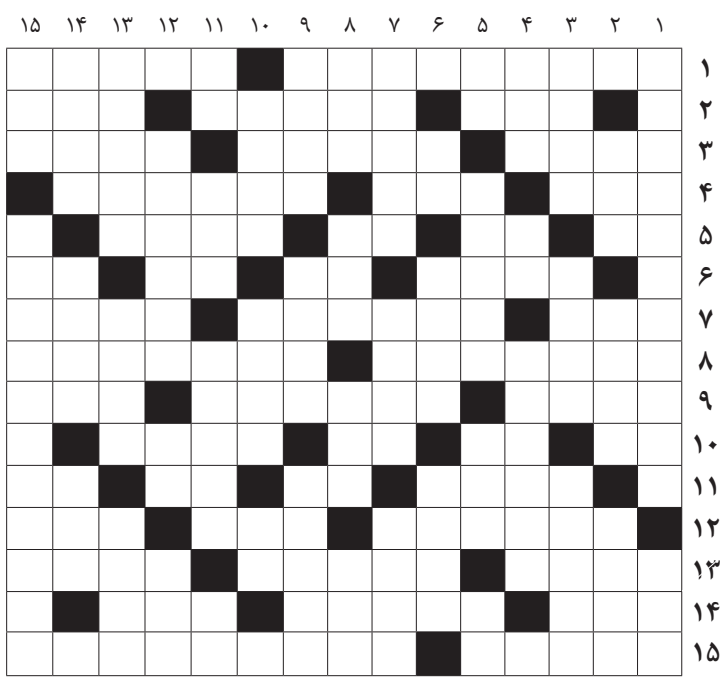

افقی

۱-از گیاهان دارویی- کارگردان بن‌هور، یکی از ۱۰ فیلم‌برترسینما
۲-نوعی زمین مسابقه تنیس- هواپیمای جاسوسی آمریکا- صدا و آواز
۳-رفت و آمد- دلالت شده- منگوله
٤-زمین آماده برای کشت- یک صدم دلار- سنگ کبود
۵-باران اندک- اندام گام!- معاون فراری هیتلر- پیش... ملق بازی!
٦-نوعی خوراکی رقیق متشکل از شیر، آرد و برنج- جوی خون- بنده و شما- چه کسی
۷-قسمتی در پا- دزدی و چپاول- نخستین تانک پیشرفته بومی کشور
۸-به‌صورت سری- جمع کردن
۹- جانداری تک‌سلولی- برتری داشتن- نوشته‌های کتاب
۱۰-جنس قوی- غذای نذری- درون چیزی- لاف‌زن
۱۱-آرامش- لخت- مرتجع لاستیکی- طاقچه
۱۲- مادر امام محمدتقی(ع)- علامت فعل استمراری- نخستین ماه گرم
۱۳-مشکی- تم- سبزی سالاد
۱٤-سوراخی در شکم- طلاق از دور!- دشمن درخت
۱۵-در دل افکندن- تعدی به حقوق دیگران

عمودی

۱-معالجه بیماران روانی از راه حرف زدن- مجلس بزرگان
۲-محاسن- دریایی در غرب عربستان- وهم و گمان
۳-تفریح و هواخوری- هر چیز ارتجاعی- ریخت و شکل
٤-از صور فلکی- انباشته- جنگیدن
۵-علامت پیروزی- خرس چینی- جریان بار الکتریکی- اندوه
٦-سه کیلو- از بخش‌های کتاب اوستا- کاشف الکل
۷-کاسه بزرگ مسی- افترا- سمبل
۸-از نام‌های خدا- فلز آلوده‌کننده هوا- مسافرت دسته جمعی- خشکی
۹-کشتی جنگی با حرفی اضافی- نژاد نوعی سگ- شادباش گفتن
۱۰-پرنده جاسوس- نمایشنامه غم‌انگیز- ماه شاعرانه
۱۱-وارونه سو- واحد شیشه- پنهانی و مخفیانه- هزار کیلو
۱۲-از شهرهای ژاپن- آشیانه پرنده- جگر
۱۳-کمک کردن- سفیدپوست- ستاره
۱٤-ظرف مسی بزرگ- مقوای دعوت- شش
۱۵-حرف نگفتنی- مغازه قنادی

حل جدول شماره ۱۷۴۰